

HUSDYRNÆRINGENS
KOORDINERINGSNET
FOR SMITTEBESKYTTELSE
VED IMPORT

ÅRSMELDING 2019 KOORIMP OG KIF

KONTROLLUTVALGET
FOR IMPORT AV FJØRFE

Innhold

- 1. Formål**
- 2. Organisering**
- 3. Regnskap og finansiering**
- 4. Internasjonal handel med dyr**
- 5. Status dyrehelsa i Norge**
- 6. Aktiviteter dyrehelse**
- 7. Husdyrnæringens tilleggskrav ved import**
- 8. Fjørfenæringens tilleggskrav ved import**
- 9. Sykdomssituasjonen internasjonalt i 2019**
- 10. Beredskap**
- 11. Smittevern**
- 12. Informasjon og veiledning**
- 13. Eksotiske husdyr**
- 14. Import fjørfe**
- 15. Import husdyr**
- 16. Kontakt**

Layout:

Audun Flåtten

Foto:

Forside: Liv Kristin Sola

Side 2: Animalia/Grethe Ringdal

Side 4: Animalia/Grethe Ringdal

Side 7: Animalia/Jonas Ruud

Side 8: Animalia/Jonas Ruud

Side 10: Audun Flåtten

Formål

KOORIMP er husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import.

KIF, Kontrollutvalget for import av fjørfe følger opp import av avlsmateriale i fjørfeproduksjonen. KIF er en sammenslutning av representanter for importørene og varemottakerne.

Den viktigste oppgaven til KOORIMP og KIF er å hindre at import av dyr og avlsmateriale fører med seg smittestoffer som kan gi sykdom hos mennesker og matproduserende dyr i Norge. KOORIMP skal også bidra til å styrke beredskapsvevnen i husdyrnæringen ved utbrudd av alvorlige, smittsomme dyresykdommer.

Organisering

Arbeidsoppgavene i KOORIMP utføres av Nina Svendsby, Synnøve Vatn og Ola Nafstad. Käthe Kittelsen er daglig leder for KIF.

Styringsgruppa for KOORIMP

Kjøtt- og eggbransjens Landsforbund:
Ida Mathisen (leder)

Nortura SA:
Asgeir Svendsen (nestleder)

Tine SA: Dag Lindheim
Q-meieriene: Thor Morten Lindsø (f)
Geno: Hallgeir Holen
Tyr: Oddbjørn Flataker
Norsvin: Gustav Grøholt/
Elisabeth Nordbye

Norsk Sau og Geit: Lars-Erik Wallin
Norsk Fjølfeag: Margrethe Brantsæter
Norges Bondelag: Anja Lillehaug
Norsk Bonde- og Småbrukarlag: Olaf Godli
Gjensidige Forsikring: Torfinn Jæger

Representanter i KIF per 2019:

Representant for	Medlem	Varamedlem	
Importørene	Verpehøns	Andreas Salte	Kristoffer Singstad
		Nils Steinsland	Tone Steinsland
	Slaktekylling	Tove Elin Sande	Magnar Vingelen
		Espen Sørlie	Marielle Wigaard
		Sigbjørn Rød	Benedicte Lund
	Kalkun	Anne Marie Løken	Øivind Slettevold
And	Sigbjørn Rød	Aadne Søyland	
Vare-mottakerne	KLF	Ida Mathisen	Cecilia Larsson
	Nortura	Hilde Bryhn	Atle Løvland

KIFs administrasjon er lagt til Animalia der Käthe Elise Kittelsen er leder og sekretær.

Arbeidsutvalget har i 2019 bestått av Nina Svendsby, Synnøve Vatn og Käthe Elise Kittelsen (alle Animalia) med faglig støtte fra Siri Sjurseth (Veterinærinstituttet).

Regnskap og finansiering

Kostnadene i 2019 for KOORIMP og KIF er dekket av omsetningsavgift fra melk, kjøtt, fjørfekjøtt, egg og bidrag fra Gjensidige Forsikring. Budsjettet for KOORIMP i 2019 var 1 471 000 NKR. Bidraget fra omsetningsmidler melk, administrert av TINE Råvare var 450 000 kr. Bidraget fra Gjensidige Forsikring var 90 000 NKR. Regnskapet viser et resultat på 2 000 NKR.

Bidrag til drift av KOORIMP i 2019

Omsetningsmidler, melk (administrert av TINE Råvare)	450 000,-
Omsetningsmidler, kjøtt (administrert av Animalia)	935 000,-
Gjensidige Forsikring	90 000,-

Internasjonal handel med dyr

God dyrehelse er en viktig forutsetning for lønnsom norsk husdyrproduksjon. Fravær av mange smittsomme sykdommer hos husdyra er et fortrinn for norske produsenter og verdiskaping i landbruket. Det offentlige regelverket er basert på EUs rettsakter, og legger få begrensninger på handel med dyr og avlsmateriale over landegrensene i Europa.

Regulering av handel med dyr bygger på prinsippet om at levende dyr kan bevege seg fritt over landegrensene i EØS-området. Forutsetningen er at dyra er klinisk friske, at status for noen utvalgte sykdommer er kjent negativ, og at dyra følges av et nydatert offentlig helsesertifikat. Prinsippene er nedfelt i EU-lovgivningen, og er implementert i norske forskrifter om innførsel og utførsel, tilsyn og kontroll. Importører skal være registrert, og importer skal varsles til Mattilsynet. Ved innførsel fra EØS-området må importør deklare dyr og produkter for tollvesenet. Ved import av levende dyr, rugeegg, sæd og embryo fra land utenfor EØS-området er det krav om veterinær grensekontroll.

For enkelte smittestoffer har norske myndigheter fått aksept for tilleggsundersøkelser på eksportstedet. I tillegg gjennomfører

Mattilsynet nasjonale kontroll- og overvåkingsprogrammer for sykdommer hos dyr, der prøver fra husdyrpopulasjonen blir rutinemessig testet. Importerte dyr må også inn under denne kontrollen i Norge. Dette er nedfelt i nasjonale bestemmelser om isolering og testing av importerte husdyr.

Status dyrehelse i Norge

De norske produksjonsdyrpopulasjonene er alle fri for flere smittsomme sykdommer som er permanent til stede i de fleste andre europeiske land. Dette skyldes dels at sykdommene ikke har blitt introdusert her i landet, men det er også et resultat av målrettet arbeid over lang tid med nasjonale kontroll- og saneringsprogrammer. Det er strategisk avgjørende for norsk husdyrnæring å beholde denne gunstige situasjonen. Sumeffekten av fravær av mange smittsomme sykdommer bidrar til bedre dyrevelferd, lavere produksjonskostnader og lavere klimautslipp. Dessuten er det en avgjørende forutsetning for et lavt forbruk av antibiotika, og redusert risiko for utvikling av resistente bakterier. Dokumentert frihet for definerte sykdommer er også en viktig forutsetning for å kunne stille legitime dokumentasjonskrav ved importer.

Hver art har noen sykdommer det er særlig viktig å unngå å få inn, fordi det ville ha svært negativt effekt på dyrehelse. Samtidig er sykdommene utbredt i land nært oss, og med det er trusselen reell. For storfe gjelder dette paratuberkulose (*Mycobacterium avium* subspecies *paratuberculosis*, MAP), bovin virusdiare (BVD) og *Mycoplasma bovis*. Hos svin har smittsom grisehoste (*mycoplasma hyopneumoniae*) og porcint respiratorisk og reproduksjonssyndrom (PRRS) en slik posisjon. For sau er ondarta fotrâte og mædi nærliggende trusler. Fotrâte ble introdusert ved import, og det er de siste åra brukt store ressurser på igjen å bli fri for denne sykdommen gjennom prosjekt Friske Føtter. Geitenæringa har gjennomført prosjekt Friskere Geiter og sanert for sykdommene paratuberkulose, CAE og byllesjuka. For geitenæringa er det avgjørende å unngå at disse sykdommene blir reintrodusert. Paratuberkulose er utbredt i hele verden og forårsaker store tap i husdyrproduksjonen. Sykdommen angriper drøvtyggere og det finnes ikke effektiv behandling mot den. Bakteriene kan være vanskelig å påvise, særlig tidlig i forløpet. De nordiske landene kan dokumentere en unik situasjon med sin lave forekomst av paratuberkulose.

Fjørfe næringa er i den spesielle situasjonen at smittsomme sykdommer det er avgjørende å holde ute fra næringsmessig fjørfehold, jevnlig påvises hos hobbyfjørfe. Trusselen er derfor både fra land med en dårligere status enn oss og fra en innenlandsk subpopulasjon. Hos fjørfe gjelder dette spesielt infeksjøs bronkitt (IB), infeksjøs laryngotrakeitt (ILT) og mykoplasma.

Aktiviteter dyrehelse

Nasjonal dyrehelsestrategi: EU har vedtatt en ny lov om dyrehelse, Animal Health Law (AHL), og jobber nå med underliggende rettsaker. Mattilsynet følger EUs arbeid tett, og implementerer det nye regelverket i norsk regelverk. De nye bestemmelsene skal tre i kraft i april 2021 og vil endre prinsippene for forvaltning av dyrehelse. Det vil være behov for en oppdatert norsk strategi for å utnytte handlingsrom og sikre god dyrehelse. Landbruks- og matdepartementet har gitt Mattilsynet i oppgave å utarbeide en ny norsk strategi for forvaltning av dyrehelse innenfor de rammene som EUs nye dyreheslov legger for oss. I 2019 ble arbeidet med nasjonal dyrehelsestrategi forankret, og det ble etablert en struktur for arbeidet med utnevnelse av styringsgruppe og arbeidsgruppe. Animalia AS er representert i begge gruppene.

Forebyggende tiltak *Mycoplasma bovis*: Resultatene fra et pilotprosjekt som Koorimp samarbeidet med NMBU Veterinærhøgskolen og Veterinærinstituttet (VI) om støtter antagelsen om at vi ikke har *M. bovis* i Norge. Resultatene ble brukt i VI og NMBUs søknad om forskningsmidler til prosjektet «Norwegian Airways» som ble innvilget i 2019. Prosjektet starter opp i 2020 og vil kartlegge bakterielle årsaker til luftveisinfeksjoner hos norske storfe, blant annet *Mycoplasma bovis*.

Mycoplasma bovis i oksesæd antas å være en smitterisiko, og er antagelig årsak til introduksjon av *M. bovis* i Finland og på New Zealand. Testing av oksesæd med PCR-teknikk ved Veterinærinstituttet i Oslo ble innført som et tilleggskrav i 2019. VI opplevde utfordringer med diagnostikken, så kravet ble utsatt til 2020.

Husdyrnæringens tilleggskrav ved import

Husdyrnæringens tilleggskrav gjelder sykdommer og forhold som ikke er dekket av det offentlige regelverket. De angår både eksportsted og mottakerbesetninger i Norge. Tilleggskravene er viktige utfyllende krav for å sikre dyrehelse i Norge. Kravene er publisert på www.animalia.no

Husdyrnæringens tilleggskrav er fastsatt av bøndenes varemottakere, seminleverandører og faglagene. KOORIMP og KIF sine krav ved import er en del av Kvalitetssystem i landbruket (KSL). Manglende dokumentasjon for oppfyllelse av kravene er grunnlag for pristrekk fra varemottaker. Det er den enkelte importør som må sørge for at tilleggskravene er innfridd og attestert hos eksportøren, og at kravene i Norge etterleves og dokumenteres.

Ved utforming og oppdatering av tilleggskravene deltar fagpersoner ved Veterinærinstituttet, fra avlsorganisasjonene og helsetjenestene. Det blir også i denne sammenhengen lagt størst vekt på sykdommer som Norge har dokumentert god status for, det vil si fravær eller lav forekomst. Disse sykdommene har stort skadepotensiale i norske dyrepopulasjoner.

Det er viktig at potensielle importører og deres rådgivere er kjent med krav og anbefalinger, og at importør blir fulgt opp i henhold til dette. De mest risikofylte importene ligger det stor gevinst i å stoppe eller sikre bedre mot smitteoverføring. Det er viktig å formidle til importør at import av levende dyr alltid innebærer risiko. Å følge opp tilleggskrav vil redusere risiko, men nullrisiko finnes ikke.

Fjørfe næringens tilleggskrav ved import

Fjørfe næringens tilleggskrav er utarbeidet og fastsatt av varemottakerne og fjørfeimportørene. Dette er en frivillig ordning som regulerer forhold om smitteforebyggende tiltak ved import av levende dyr. Dersom importørene ikke oppfyller angitte krav kan organisasjonene, gjennom varemottakerne, reagere med tiltak selv om importene oppfyller norske lover og forskrifter. Reaksjonene fra varemottakerne kan berøre priser på varer og tjenester. KSL-trekk er et aktuelt virkemiddel. Den enkelte importør har ansvar for at kravene til eksportør er innfridd og attestert, og at kravene i Norge etterleves og dokumenteres.

Tilleggskrav og reaksjonsmønster ved brudd på krav ble fastsatt i 1995. Tilleggskravene oppdateres jevnlig. Næringen anbefaler import av daggamle kyllinger til besteforeldregenerasjonen (GP) som hovedprinsipp. Per i dag er dette ikke mulig for slaktekylling, kalkun og and. For disse artene anbefales importert av foreldredyregenerasjonen (P).

Sjukdomssituasjonen internasjonalt i 2019

Afrikansk svinepest (ASP)

I Europa er ASP påvist i Polen, Latvia, Ungarn, Romania, Bulgaria, Serbia, Slovakia, Tsjekia og Belgia, foruten Russland og Ukraina. Tsjekia er det eneste landet som har lyktes med å bekjempe sykdommen, med strenge smitteverntiltak og jakt på villsvin i offentlig regi. I Belgia ser det ut til at utbruddet hos villsvin er under kontroll, men det ble funnet et dødt villsvin med viruset høsten 2019.

ASP spredde seg i hele Asia i 2019. Store deler av Kina er affisert, foruten Sør- og Nord-Korea, Vietnam, Indonesia, Kambodsja, Filippinene, Taiwan, Mongolia, Laos, Myanmar, Tibet og Øst-Timor. Spredningen og kontrolltiltakene har fått enorme konsekvenser for landbruksøkonomien i mange av disse landene.

Risiko for introduksjon i Norge er knyttet til innførsel av kjøttprodukter og jakttrofeer fra områdene der sykdommen forekommer. Det er også bekymringsverdig at antallet villsvin i Norge øker. Villsvin kan utgjøre reservoar og spre ASP over lange avstander. Effektive tiltak mot spredning av villsvin og introduksjon av ASP avhenger av et godt samarbeid mellom offentlige instanser, svineæringen, grunneiere og jegermiljøene. Mattilsynet og miljødirektoratet publiserte rapporten «Handlingsplan mot villsvin 2020 – 2024» i november 2019. Rapporten har forslag om tiltak for å nå målsetningen som er færrest mulig villsvin på et minst mulig område.

Aviær influensa (AI):

På vårparten ble det rapportert om utbrudd i to fjørfehold i Bulgaria (HPAI H5N8), samt funn i et andehold (LPAI H7) og én rovfugl i Danmark (HPAI H5N6 – også vanlig hos villfugl i 2017 og 2018). For øvrig var det et spesielt utbrudd i Belgia som rammet et åttitalls fjørfebesetninger, forårsaket av et influensa A-virus (H3N1). På tampen av året ble det rapportert et tilfelle i et fjørfehold i England (HPAI H5N3) og fire i Polen (HPAI H5N8). Sistnevnte var oppstarten til flere utbrudd i flere land vinteren 2019.

Blåtunge

I 2019 har det vært påvisninger av blåtungevirus i Frankrike (BTV-8), Tyskland (BTV-8), Sveits (BTV-8) og Belgia (BTV-8). I Egypt var det påvisning av BTV-4, i Israel BTV-9. Sykdommen kontrolleres ved hjelp av vaksiner og bekjempelsestiltak ved påvisninger.

Munn og klauvsjuka (MKS)

Ingen EU/EØS-land opplevde utbrudd av MKS i 2019. MKS forekommer endemisk i store deler av verden, og det var utbrudd i flere afrikanske land, asiatiske land og Midtøsten. Utbruddene nærmest Europa var i Marokko, Tunis, Libya, Egypt og Algerie, foruten Israel og Palestina.

Beredskap

Beredskap for smittsomme dyresykdommer er en viktig oppgave for KOORIMP. KOORIMP er husdyrnæringens liaison (fast kontakt) til Mattilsynet ved utbrudd av smittsomme husdyrsykdommer. Synnøve Vatn har ivaretatt liaisonfunksjonen. Å være liaison innebærer planlegging, øvelse og nettverksbygging i perioder uten spesielle

hendelser. Under hendelser som mistanke eller sykdomsutbrudd innebærer funksjonen tett kontakt med Mattilsynets beredskapsstab og koordinering av møter, tiltak og kommunikasjon mellom de berørte partene i husdyrnæringen. Husdyrnæringen har gjennomgått en profesjonalisering og styrking av beredskapsarbeidet, og alle de sentrale organisasjonene, som Tine SA, Nortura, KLF, Norsvin og Geno har etablert ordninger for å ta imot varsler, videreformidle informasjon og iverksette tiltak om nødvendig. Ola Nafstad, Synnøve Vatn og Nina Svendsby deltar i vaktordningen i Animalia.

Tore Tollersrud, Synnøve Vatn og Nina Svendsby deltok i myndighetenes tredelte beredskapsøvelse med tema munn og klauvsjuka høsten 2019. Det var hhv. feltøvelse, varslingsøvelse og skrivebordsovelse over to dager. Bidragene var både i planlegging, som deltager i rollen som husdyrnæringens liaison og som observatør.

Mædi

I juni ble det påvist smitte av mædi hos sau i Trøndelag (nord) gjennom overvåkingsprogrammet på slakteri, for første gang siden utbruddet i 2002-2005. Det er sannsynlig at det er smitte tilbake fra dette utbruddet som ble påvist nå. Det ble etablert en sone og alle besetninger i sonen ble eller skal undersøkes for mædi. Gjennom utredning av kontaktbesetninger ble mædi påvist i fem besetninger i 2019.

Ondartet fotrâte

I 2019 ble ondartet fotrâte påvist i én ny sauebesetning gjennom overvåkingsprogrammet på slakteri. Besetningen har gjennomført medisinsk sanering.

Ringorm

Det ble påvist ringorm i flere besetninger i 2019. I Rogaland ble det i 2019 påvist smitte i totalt 14 besetninger. I tillegg til to kontaktbesetninger i Agder. Besetningene ser ut til å gruppere seg i tre mindre utbrudd (clusters). Etter at ringorm nesten ble utryddet er det bekymringsfullt med disse tilfellene.

Hobbyfjørfe

Det påvises jevnlig smitte av forskjellige meldepliktige sykdommer i hobbyhold av fjørfe. Disse følges opp av Mattilsynet.

Resistente bakterier

Det pågår et omfattende arbeid i tråd med husdyrnæringens felles handlingsplan mot resistens. Tiltakene går i all hovedsak som planlagt og Animalia har en pådriverrolle og et ansvar for å rapportere på planen.

Fjørfeæringa har siden 2014 hatt en egen handlingsplan mot resistente bakterier, med hovedfokus på ESBL-bærende *E. coli*. Forskning og erfaring gjennom flere år har nå lagt grunnlaget for målretta og effektive tiltak i alle ledd av verdikjeden. I 2019 ble det påvist ESBL i to av 61 oppalsflokker og to av 64 rugeeggflokker, men ikke i noen av de 73 importerte av slaktekylling eller i importerte av kalkun.

Norges arbeid med forebygging, dyrehelse og antibiotikaresistens vekker interesse i utlandet. Synnøve Vatn har deltatt i paneldebatt om antibiotikaresistens på FAOs årlige matsikkerhetskongress i Roma, og har holdt innlegg på møte i de nordiske bondelagene på Island om samme tema.

Smittevern

Koorimp ble i 2019 spurt om flere innlegg og foredrag om smittevern og dyrehelse enn foregående år. Opplæringsmateriellet "Smittesikker" ble distribuert til rådgivere i landbruket over hele Norge i 2019. Nina Svendsby har også bidratt i oppdatering av faglagenes nettressurs "Tryggere sammen", på temaet smittevern.

Informasjon og veiledning

Rådgiving og informasjon er en vesentlig del av arbeidet. En viktig målgruppe for KOORIMP og KIF er mulige importører og rådgivere for disse. Veiledning av enkeltpersoner kan være tidkrevende, men det får høy prioritet ettersom det er enkeltindividets valg som i stor grad avgjør vår smittebeskyttelse ved import. Mattilsynets personell er i en nøkkelposisjon, det er viktig at også disse informerer om risiko og risikoreducerende tiltak når de er i kontakt med personer som vurderer å importere levende dyr. Oppfølging av importør av levende dyr og avlsmateriale er

også viktig, og inkluderer vurdering av sertifikater, prøveresultater og annen dokumentasjon for dyr og eksportsted.

Cirka 20 henvendelser om importplaner ble fulgt opp av KOORIMP med informasjon og veiledning i 2019, en nedgang i antall henvendelser fra årene før. I tillegg kommer vurdering av helsedokumentasjon ved import av oksesæd og -embryo.

Eksotiske husdyr

Lama og alpakka kan lovlig importeres fra medlemsstater i EU, og enkelte listeførte tredjeland. Dyrene holdes ofte sammen med, eller i nærheten av matproduserende dyr, og kan være bærere av sykdomsfremkallende virus, bakterier og parasitter som kan spres til andre husdyrarter. KOORIMP har utarbeidet tilleggskrav ved import av kamelider, blant annet for paratuberkulose. Oppfyllelse av tilleggskravene er inkludert i KSL-standardene.

Import fjørfe

Fjørfenæringen har som mål å importere avlsdyr så høyt i avlspyramiden som mulig. Til eggproduksjon (verpehøner) importeres vanligvis daggamle besteforeldredyr, mens til slaktekyllingproduksjonen importeres hovedsakelig rugeegg av foreldredyrgenerasjonen.

KIF mottok 7 henvendelser og arbeidsutvalget behandlet 1 importsøknad i 2019.

Det ble ikke importert fjørfe til Norge fra nye leverandører i 2019.

Alle bruksdyrimporter var av rugeegg, det ble ikke foretatt noen levendedyr-importer i dette leddet.

Det ble registrert 5 eksportland i KIFs importregister.

Slaktekylling:

- Rugeegg til foreldredyr (P) importert fra Sverige, Storbritannia og Frankrike

Verpehøns (konsumegg):

- Daggamle besteforeldre (GP) importert fra Spania og Nederland

Kalkun:

- Daggamle foreldredyr (P) fra Storbritannia
- Rugeegg (bruksdyr) importert fra Storbritannia og Frankrike

And:

- Daggamle foreldredyr (P) importert fra Storbritannia

Tabell 1: Importer av fjørfe i 2019 ifølge kontrollutvalgets opplysninger

Fjørfeslag	Antall importert av daggamle GP	Antall dyr GP	Antall importert av daggamle, P	Antall Dyr P, daggamle	Antall importert rugeegg (P)	Antall rugeegg (P)	Antall importert rugeegg (B)	Antall rugeegg (B)
Slaktekylling	-	-	0	0	49	1 718 190	0	0
Verpehøns	2	3 347	0	0	-	-	-	-
Kalkun	-	-	4	12 440	-	-	4	22 000
And	-	-	3	2 492	-	-	-	-
Gås	-	-	-	-	-	-	-	-
Sum	2	3 347	7	14 932	49	1 718 190	4	22 000

Forklaring til tabell:

GP = Grand Parents = Besteforeldredyr

P = Parents = Foreldre

B = Bruksdyr.

Tabell 2: Importer av fjørfe 2000 - 2019. Oppstillingen nedenfor viser importert de siste årene.

År	Antall importører	Antall importert av GP	Antall dyr GP	Antall importert av P	Antall Dyr P	Antall rugeegg (P)	Antall (rugeegg) bruksdyr (B)
2019	8	2	3 347	56	14 932	1 718 190	22 000
2018	9	2	3 350	65	26 211	1 805 340	66 800
2017	8	2	3 520	61	26 505	2 050 230	104 780
2016	7	2	3 400	11	36 245	2 378 310	79 921
2015	8	3	3 467	11	25 311	2 312 808	-
2014	8	2	3 698	9	20 872	2 460 840	-
2013	8	2	3 698	17	16 913	2 353 800	1 088 560
2012	8	2	3 669	8	17 927	2 215 460	336 000
2011	8	3	22 555	10	20 824	1 251 720	1 650
2010	8	2	3 720	10	20 870	2 083 680	-
2009	7	2	3 388	11	25 702	2 146 680	-
2008	8	3	4 887	20	102 071	3 304 032	-
2007	6	5	5 309	24	165 557	3 058 090	-
2006	7	2	4 205	66	102 689	5 587 650	-
2005	6	4	4 002	19	137 853	-	-
2004	11	4	11 662	23	160 861	-	-
2003	9	6	22 255	12	47 411	-	-
2002	7	7	23 839	13	101 687	-	-
2001	9	7	23 444	17	66 640	-	-
2000	10	6	23 468	16	114 630	-	-

Import husdyr

Forflytning av levende dyr er forbundet med risiko for å spre smitte. En målsetning er derfor å holde tallet på levende importerte dyr lavt, og heller få importører til å hente nytt genetisk materiale i form av semin og embryo. Oversikt over import av sæd og embryo er basert på importer som er forelagt KOORIMP for godkjenning; det er utfordrende å få en oversikt over omfanget av importert avlsmateriale utover dette. Tilleggskravene har vært oppfylt for det avlsmaterialet som er vurdert av Koorimp.

Storfe avlsmateriale

Det er registrert import av cirka 43 700 doser oksesæd. Det meste av oksesæden er importert gjennom Geno, som rapporterer import av 41 355 doser for 2019. Dokumentasjon for 90 storfeembryo er vurdert av KOORIMP.

Svin avlsmateriale

Scanpig har importert ca. 500 doser fersk rånesæd fra Sverige. Norsvin har importert 223 doser fersk rånesæd fra Nederland.

Norsvin importerte i 2019 120 doser frossen sæd fra Nederland. Sæden ble benyttet i én besetning, 6 purker ble inseminert.

I 2018 importerte Norsvin 110 doser frossen sæd. Sæden ble benyttet i tre besetninger, 69 purker inseminert.

Småfe avlsmateriale

NSG har importert 804 strå væresæd og 616 strå fra bukk i 2019, med følgende rasefordeling:

GEIT	Antall bukker	Antall doser	Antall strå
Boer	3	103	206
Fransk Alpine	5	205	410
SUM	8	308	616

SAU	Antall værere	Antall doser	Antall strå
Suffolk	4	142	284
Texel	1	75	150
Valais Blacknose	1	110	220
Charilais	1	50	100
Dorset	1	25	50
SUM	8	402	804

Levende dyr

Det ble ikke importert storfe, svin eller småfe i 2019. Årsaken til interessen for import var lavere i 2019 antas å være fôrkrise i 2018, at fôrmangelen påvirket viljen til å investere og skaffe dyr fra andre land i 2019. Vurdering av dokumentasjon for importert oksesæd og embryo av storfe er gjort og denne importen har ligget på samme nivå som årene før.

År	Storfe	Svin	Sau	Geit	Fjørfe	Kameldyr
2019	0	0	0	0	18 279*	0
2018	0	0	16	0	29 561*	21
2017	6	12	12	0	30 025*	19
2016	27	(12)	0	0	39 645*	5
2015	13	0	0	0	28 778*	28
2014	20	0	43	0	24 570*	56
2013	30	0	12	0	20 611*	60
2012	0	24	17	0	21 596*	12
2011	1	0	39	0	45 029*	-
2010	0	0	49	0	24 590*	-
2009	0	0	18	0	28 225	-
2008	7	0	0	46	106 958	-
2007	31	0	(4)	(5)	170 866	-
2006	8	1	71	20	106 891	-
2005	0	49	39	53	143 175	-
2004	0	0	11	26	172 523	-
2003	19	8	0	90	69 666	-
2002	0	0	0	33	ca. 130 000	-
2001	14	0	0	0	ca. 90 000	-
2000	48	0	2	16	ca. 138 800	-
1999	13	3	-	-	176 347	-
1998	13	8	-	1	105 009	-
1997	101	30	-	-	135 458	-
1996	129	24	-	-	194 046	-
1995	276	55	-	38	110 492	-
1994	375	41	-	-	129 570	-
1993	197	2	3	-	19 319	-
1992	141	21	-	12	-	-
1991	89	10	-	8	-	-

Tallene er fra Tollvesenet, KIF* og KOORIMP. Rubrikken "Fjørfe" er daggammel kylling, inkludert perlehøns, kalkun og and. Tallene i parentes angir dyr innført til dyreparker eller forskningsinstitusjoner og er dermed ikke en del av den ordinære norske husdyrpopulasjonen. Tall for import av kameldyr er fra Tollvesenet og KOORIMP. 20 kyr fra Tyskland i 2014 ble returnert av importør.

Kontakt

KOORIMP

Husdyrnæringens koordineringsenhet
for smittebeskyttelse ved import

KIF

Kontrollutvalget for import av fjørfe

E-post: koorimp@animalia.no

Animalia

Lørenveien 38
Postboks 396 Økern, 0513 Oslo
Tlf: 23 05 98 00

www.animalia.no

